

5.3.2026

Dnro 714/03.04.04.04.10/2024

**Asia**

Kunnallisasiaa koskeva valitus

Valittajat

[REDACTED] ja [REDACTED] molemmat Lahdesta

Päätös, josta valitetaan

Lahden kaupunginhallituksen päätös 4.3.2024 § 95

Asian käsittely kaupunginhallituksessa

Kaupunginhallitus on, siltä osin kuin nyt on kysymys, 4.12.2023 (§ 410) päättänyt luopua vaatimasta Lahti Events Oy:n velkoja ja myönnettyä luottolimiittia sekä näihin liittyviä korkosaatavia, yhteensä 7 043 985,02 euroa.

Päätöksen perustelujen mukaan Lahti Events Oy on tarkoitus purkaa, ja kaupunki saa purkamisessa mainitun osakeyhtiön kaiken omaisuuden sen emoyhtiön KOKO Lahti Oy:n kautta. Tämän vuoksi velkojen anteeksianto on toimenpide, joka ei tuota lisävahinkoa kaupungille.

[REDACTED] ja [REDACTED] ovat oikaisuvaatimuksessaan vaatineet päätöksen kumoamista siltä osin kuin se koskee edellä mainituista saatavista luopumista.

Kaupunginhallitus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt oikaisuvaatimuksen. Päätöksen perustelujen mukaan asiassa ei ole kysymys valtiontuesta, koska Lahti Events Oy:llä ei ole ollut liiketoimintaa kesän 2022 jälkeen, yhtiö on päätetty purkaa ja se on selvitystilassa. Päätöksentekijöille ei ole odotettavissa erityistä hyötyä asian ratkaisusta.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Kaupunginhallituksen päätökset on kumottava siltä osin kuin ne koskevat edellä mainituista saatavista luopumista. Kaupunginhallituksen päätöksen 4.12.2023 § 410 täytäntöönpano on kiellettävä. Lahden kaupunki on

velvoitettava korvaamaan valittajien oikeudenkäyntikulut laillisine viivästyskorkeineen.

Lahti Events Oy:n purkaminen ja velkojen anteeksianto suojaisi Lahden kaupungin rahoituspäätöksen tehneen virkajohdon ja kaupunginhallituksen jäsenet mahdollisilta jälkiseuraamuksilta oikeudellisine vastuineen, minkä vuoksi he ovat olleet esteellisiä asian ratkaisusta heille odotettavissa olevan erityisen hyödyn vuoksi. Virkaa valitusta tehtäessä toimittanut kaupunginjohtaja Mika Mäkinen on ollut esteellinen toimimaan esittelijänä asiassa. Mäkinen on 22.11.2019 (§ 107) päättänyt myöntää Lahti Events Oy:lle 2,8 miljoonan euron pitkäaikaislainan. Mäkisestä on tehty mainittua päätöstä koskeva tutkintapyyntö. Syyttäjä on päättänyt olla nostamatta asiassa syytettä. Kaupunginhallitus on 19.6.2023 (§ 234) päättänyt siirtää KOKO Lahti Oy:ltä kaupungille yhtiön ja Suomen Hiihtoliitto ry:n väliset maksujärjestelysopimukset, jotka KOKO Lahti Oy on ostanut Lahti Events Oy:ltä kaupungin myöntämällä lainalla. Ainakin Mäkinen ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja Sirkku Hildén ovat tienneet, että tosiasiaassa kaupunki ostaa tällä järjestelyllä takaisin itselleen kuuluvan saatavan.

Lahti Events Oy:n velkojen anteeksianto on Euroopan unionin valtiontukisäännösten vastainen. Mainittu osakeyhtiö toimii samoilla markkinoilla kuin monet yksityiset toimijatkin. Rahoituspäätöksellä annetaan valikoivaa etua Lahti Events Oy:lle ja vääristetään kilpailua. Lahti Events Oy saisi lainojen anteeksiannolla sellaista taloudellista etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa tai tavanomaisilla markkinaehdoilla yksityisiltä rahoituslaitoksilta. Kaupunginhallituksen päätöksen esittelytekstissä tai valmisteluasiakirjoissa tulisi kuvata menettely, jolla on selvitetty mahdollisen tuen määrä ja laatu tai jolla todetaan, että päätös ei sisällä valtiontukea. Kaupunginhallituksen päätökseen ei sisälly tällaista selvitystä. Lahti Events Oy:n toiminnot ja henkilökunta ovat siirtyneet emoyhtiölle eli KOKO Lahti Oy:lle. Tästä syystä Lahti Events Oy:n lainojen anteeksianto hyödyttää välillisesti KOKO Lahti Oy:tä ja tukee sen toimintamahdollisuuksia ilman Lahti Events Oy:n velkoja.

Lausunnot ja selitykset

Kaupunginhallitus on lausunnossaan vaatinut, että valitus oikeudenkäyntikulua koskevine vaatimuksineen hylätään.

■■■■■ ja ■■■■■ ovat antaneet selityksen ja ilmoittaneet oikeudenkäyntikulujensa määräksi yhdeksänsataa (700) euroa.

Välipäätös

Hallinto-oikeus on 11.6.2024 antamallaan välipäätöksellä numero 1253 hylännyt ■■■■■ ja ■■■■■ esittämän kaupunginhallituksen päätöksen 4.12.2023 § 410 täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Hallinto-oikeus kumoaa kaupunginhallituksen päätökset siltä osin kuin niissä on päätetty luopua saatavien vaatimisesta Lahti Events Oy:ltä.

Hallinto-oikeus velvoittaa Lahden kaupungin korvaamaan [REDACTED] ja [REDACTED] oikeudenkäyntikulut 300 eurolla korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut tämän päätöksen antopäivästä. Vaatimus hylätään enemmälti.

Perustelut

Pääasia

Esteellisyyttä koskeva valitusperuste

Sovellettavat oikeusohjeet

Kuntalain 97 §:n 2 momentin mukaan muun luottamushenkilön sekä kunnan viranhaltijan esteellisyydestä säädetään hallintolain 27–30 §:ssä.

Hallintolain 27 §:n 1 momentin mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen.

Pykälän 2 momentin mukaan mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, koskee myös monijäsenisen toimielimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos asian ratkaisusta on odotettavissa hänelle erityistä hyötyä.

Oikeudellinen arviointi

Kaupunginhallitus on nyt kysymyksessä olevalla päätöksellään 4.12.2023 (§ 410) luopunut vaatimasta siinä tarkoitettuja kaupungin saatavia Lahti Events Oy:ltä. [REDACTED] ja [REDACTED] mukaan päätös suojaisi kaupunginhallituksen jäseniä ja johtavia viranhaltijoita seuraamuksilta ja vastuilta. Hallinto-oikeus ei voi todeta, että saatavista luopumista koskevalla päätöksellä olisi valituksessa mainittujen henkilöiden oikeudelliseen asemaan sellainen vaikutus kuin [REDACTED] ja [REDACTED] ovat esittäneet. Valituksessa ei ole muutoinkaan esitetty mitään sellaista, jonka perusteella kaupunginhallituksen jäsenille tai johtaville viranhaltijoille olisi ollut odotettavissa erityistä hyötyä asian ratkaisusta. Päätös ei siten ole valittajien esittämän perusteella syntynyt esteellisyyden vuoksi virheellisessä järjestyksessä.

Valtiontukea koskeva valitusperuste

Sovellettavat säännökset

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä myös *SEUT*) 107 artiklan 1 kohdan mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä,

jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Saman sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaan komissiolle on annettava tieto tuen myöntämisestä tai muuttamista koskevasta suunnitelmasta niin ajoissa, että se voi esittää huomautuksensa. Jos komissio katsoo, että tällainen suunnitelma ei 107 artiklan mukaan sovellu sisämarkkinoille, se aloittaa 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn viipymättä. Jäsenvaltio, jota asia koskee, ei saa toteuttaa ehdottamiaan toimenpiteitä, ennen kuin menettelyssä on annettu lopullinen päätös.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Euroopan unionin valtioneuvoston määräyksiä ja -säännöksiä sovelletaan vain toimenpiteisiin, jotka täyttävät kaikki SEUT:n 107 artiklan 1 kohdassa mainitut edellytykset.

Valtioneuvoston määräyksiä ja -säännöksiä sovelletaan yleensä ainoastaan silloin, kun tuensaaja on yritys. Yrityksellä tarkoitetaan jokaista taloudellista toimintaa harjoittavaa yksikköä riippumatta kyseisen yksikön oikeudellisesta muodosta ja rahoitustavasta (tuomio yhdistetyissä asioissa C-180/98–C-184/98, Pavlov ym., EU:C:2000:428, 74 kohta). Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluita tarjotaan markkinoilla (esimerkiksi tuomio asiassa C-35/96, komissio v. Italia, EU:C:1998:303, 36 kohta).

Lahti Events Oy:n aikaa 1.1.–31.12.2023 koskevien tilinpäätöstietojen mukaan mainittu osakeyhtiö on asetettu selvitystilaan 27.2.2023 ja sen liiketoiminta on 24.8.2023 päivätyn selvitysmiehen muistion mukaan siirretty 11.7.2023 yhtiön kokonaan omistavalle KOKO Lahti Oy:lle. Kaupunginhallitus on päättänyt luopua saatavistaan Lahti Events Oy:ltä tarkoituksenaan, että yhtiö voidaan purkaa. Koska Lahti Events Oy ei tässä tilanteessa ole enää harjoittanut taloudellista toimintaa, sitä ei ole pidettävä unionin valtioneuvoston määräyksissä ja -säännöksissä tarkoitettulla tavalla yrityksenä. Unionin valtioneuvoston määräykset ja -säännökset eivät siten sovellu asiaan siltä osin kuin on kysymys Lahti Events Oy:n kaupunginhallituksen päätöksellä saamasta edusta.

Asiassa on valituksessa esitetyn perusteella kuitenkin vielä arvioitava, onko saatavista luopumisesta ollut kysymys toimenpiteestä, jota voitaisiin pitää unionin valtioneuvoston määräyksissä ja -säännöksissä tarkoitettuna valtiontuenä Lahti Events Oy:n kokonaan omistavalle KOKO Lahti Oy:lle.

Unionin tuomioistuin on oikeuskäytännössään katsonut, että valtiontuen toteaminen edellyttää sen selvittämistä, onko olemassa riittävän suora yhteys yhtäältä tuensaajalle myönnetyn edun ja toisaalta julkisyhteisön tulonmenetyksen (asia C-279/08 P, komissio v. Alankomaat, EU:C:2011:551, 111 kohta) tai julkisyhteisön talousarvion pienentymisen taikka jopa talousarvioon riittävän konkreettisesti kohdistuvan taloudellisen riskin välillä (yhdistetyt

asiat C-399/10 P ja C-401/10 P Bouygues ja Bouygues Télécom v. komissio, EU:C:2013:175, 106 ja 109 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, asia C-522/13 Ministerio de Defensa ja Navantia, EU:C:2014:2262, 47 kohta, asia C-518/13 Eventech, EU:C:2015:9, 34 kohta, ja asia C-242/13 Commerz Nederland, EU:C:2014:2224, 30 kohta). Edelleen tuen olemassaoloa arvioitaessa on määritettävä, onko edunsaajayritys saanut sellaista taloudellista etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa tai tavanomaisilla markkina-ehdoilla (unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-124/10 P, komissio v. Électricité de France, EU:C:2012:318, 78 kohta ja unionin yleisen tuomioistuimen tuomio yhdistetyissä asioissa T-268/08 ja T-281/08, Land Burgenland ja Itävalta v. komissio, EU:T:2012:90). Julkisyhteisön tekemän oikeustoimen markkinaehtoisuus määritetään tällöin arvioimalla, olisiko markkinatalouden ehdoin toimiva yksityinen toimija tehnyt kyseisen oikeustoimen samoissa olosuhteissa.

Lahti Events Oy:n liiketoiminnan siirtoa KOKO Lahti Oy:lle edeltävän 26.6.2023 päivätyn selvitystilan väliraportin mukaan yhtiön varat ovat olleet 1 803 751,26 euroa. Tästä valtaosa eli 1 787 418,98 euroa on ollut saatavaa KOKO Lahti Oy:ltä. Selvitysmies on esittänyt, että tämä saatava sekä KOKO Lahti Oy:llä Lahti Events Oy:ltä oleva 1 404 750 euron saatava kuitataan toisiaan vasten väliraportista tarkemmin ilmenevästi. Selvitysmiehen 24.8.2023 päivätyn muistion mukaan Lahti Events Oy:llä on edellä esitettyjen varojen lisäksi ollut saatavia konkurssiin asetetulta KymiRing Oy:ltä noin 4,6 miljoonaa euroa. KymiRing Oy:n konkurssin kertymä on muistion allekirjoitushetkellä ollut täsmentymättä. Lahti Events Oy on hakenut julkisen haasteen velkojille. Määräpäivään 3.7.2023 mennessä ilmoitetut velat Lahden kaupungille ovat olleet 6 913 383,33 euroa ja velat KOKO Lahti Oy:lle 143 805,66 euroa. Muita velkoja on ilmoitettu yhteensä 4 318,87 euroa, minkä lisäksi selvitysmiehen tiedossa on ollut 230 000 euron suuruinen riittävä saatava.

Edellä esitetyn perusteella Lahti Events Oy on selvitystilan aikana siirtänyt liiketoimintansa KOKO Lahti Oy:lle. Ainoana osakkeenomistajana KOKO Lahti Oy:llä on oikeus myös velkojen maksamisen jälkeen jäävään Lahti Events Oy:n nettovarallisuuteen, jonka koko määrä ei ole ollut täysin täsmentynyt johtuen KymiRing Oy:n konkurssin kertymään liittyvästä epävarmuudesta. KOKO Lahti Oy:lle tällä tavalla siirtyvä varallisuus on joka tapauksessa määrältään suurempi kuin mitä se olisi, jos kaupunki jatkaisi saataviensa vaatimista kokonaan tai osittain. Mikäli kaupunki vaatisi saataviaan konkurssimenettelyn kautta, saattaisivat myös KOKO Lahti Oy:lle aikaisemmin siirretyt varat selvitysmiehen 24.8.2023 päivätyssä muistiossaan esittämän arvion mukaan tulla palautetuiksi konkurssipesään. Kaupungin saatavista luopumisesta johtuvalla tulonmenetyksellä on siten riittävän suora yhteys KOKO Lahti Oy:lle Lahti Events Oy:ltä siirtyvän varallisuuden määrään. Näin ollen on mahdollista, että kaupunginhallituksen saatavien vaatimisesta luopumista koskeva ratkaisu on sisältänyt unionin valtioneuvoston määräyksissä ja -säännöksissä tarkoitettua tukea KOKO Lahti Oy:lle. Asiassa saadusta selvityksestä ei ilmene, että kaupunki olisi nimenomaisesti arvioinut valtioneuvoston määräysten ja -säännösten soveltumista kysymyksessä olevaan asiaan. Kaupunginhallituksen mukaan Lahti Events

Oy:n velkojen anteeksianto ei tuota lisävahinkoa kaupungille, koska kaupunki saa mainitun osakeyhtiön omaisuuden sen emoyhtiön KOKO Lahti Oy:n kautta. KOKO Lahti Oy:lle siirtyvän omaisuuden arvo kaupungille riippuu kuitenkin siitä, millaista tuottoa se voi tältä osin odottaa KOKO Lahti Oy:n osakkeenomistajana. Asiassa ei ole esitetty selvitystä siitä, että kaupunki olisi tällaisen tuotto-odotuksen perusteella arvioinut valitun toimenpiteen taloudellista kannattavuutta verrattuna siihen, että se olisi jatkanut saataviensa vaatimista kokonaan tai osittain. Näistä syistä unionin valtioneuvoston tukimääräysten ja -säännösten soveltuvuutta ei voida sulkea pois toimenpiteen markkinaehtoisuuden perusteella.

Valtiontueksi katsottavan tuen on myös oltava valikoivaa ja vaikutettava siten tiettyjen yritysten ja niiden kilpailijoiden väliseen tasapainoon. Lisäksi tuella on oltava ainakin potentiaalinen vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kilpailuun ja kauppaan. Tältä osin asiassa on arvioitava, harjoittaako tuensaaja taloudellista toimintaa ja toimiiko tuensaaja markkinoilla, joilla käydään jäsenvaltioiden välistä kauppaa. KOKO Lahti Oy:n toimialana on kaupparekisteriotteen mukaan järjestää kongressi-, konsertti-, koulutus-, yritys-, näyttely- ja messutapahtumia sekä muitakin tilaisuuksia, jotka sopivat tarkoitukseen markkinoida Lahtea kaupunkina. Lisäksi yhtiön toimintaan kuuluu ohjelma- ja ravintolatoiminnan harjoittaminen. Kaupparekisteriotteessa tarkoitettujen tapahtumien järjestäminen on toimintaa, jota harjoittavat yritykset kilpailevat toisinaan myös muihin jäsenvaltioihin sijoittuneiden yritysten kanssa. KOKO Lahti Oy toimii siten markkinoilla, joilla käydään jäsenvaltioiden välistä kauppaa.

Edellä todetun perusteella on mahdollista, että kaupunginhallituksen päätöksessä tarkoitettu saatavista luopuminen sisältää Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa tarkoitettua valtiontukea. Kaupunginhallituksen päätöksestä ei ilmene, että päätöksen tekemistä varten olisi selvitetty asianmukaisesti ja riittävällä tavalla mahdollisen valtiontuen olemassaoloa ja tukimääräysten ja -säännösten soveltamisen edellytyksiä, vaikka edellä selostetuilla perusteilla viranomaisen on ollut niin velvollinen tekemään. Mikäli kysymyksessä oleva saatavista luopuminen sisältää valtiontukea, on tuesta ennen sen täytäntöönpanoa ilmoitettava komissiolle. Päätöstä tehtäessä ei myöskään ole noudatettu menettelyä, jota noudatettaessa ilmoitusvelvollisuutta ei ole. Kaupunginhallituksen päätökset on tämän vuoksi valituksessa tarkoitetuilta osin kumottava.

Oikeudenkäyntikulut

Asian lopputulos huomioon ottaen olisi kohtuutonta, jos [REDACTED] ja [REDACTED] joutuisivat pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Hallinto-oikeus on asian laatuun ja laajuuteen nähden arvioinut kohtuulliseksi korvaukseksi oikeudenkäyntikuluista päätöslauselmasta ilmenevän määrän.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 95 § 1 ja 2 momentti

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Esittelijäjäsen Vilma Lehmonen

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Marianne Kivistö, Mika Paavilainen ja Vilma Lehmonen.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös maksutta

██████████
sähköpostitse

Hallintolain 56 §:n 2 momentin mukaan valituskirjelmässä ilmoitetun yhdyshenkilön ██████████ on ilmoitettava tiedoksisaannista kirjelmän toiselle allekirjoittaneelle ██████████. Jos ██████████ tämän laiminlyö, hän on mainitun lain 68 §:n mukaan velvollinen korvaamaan laiminlyönnistä aiheutuneen vahingon.

Jäljennös maksutta

Lahden kaupunginhallitus, jonka on kuntalain 142 §:n mukaisesti ilmoitettava päätöksestä
sähköpostitse

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 HÄMEENLINNA

Puhelinnumero: 029 56 42210

Faksi: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa
puheluista peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen
paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valitusaika luetaan siitä, kun kunnan tai kuntayhtymän viranomaisen on julkaissut ilmoituksen päätöksestä yleisessä tietoverkossa.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen saapumispäivänä. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja, jos hän ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa eikä hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot ja aukioloaika:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä perittävä oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian ja valituslupa-asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 610 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista tai mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste.

Oikeudenkäyntimaksua ei myöskään peritä jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta. Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)